

Nytårstanker

Af Frits Larsen.

Herrens miskundhed er ikke til ende – ikke brugt op

Forrige vinter spurgte en af eleverne på højskolen: »Hvad betyder miskundhed?«

Ved første øjekast syntes spørgsmålet måske noget sært. Det var da selvfølgelig noget med stadig tilgivelse og overbærenhed. Men undertiden kan det føre til sælsomme små overraskelser at undersøge et ords oprindelse. Dahl og Hammers Dansk Ordbog for Folket siger:

»Miskund (oldnordisk miskunn er det ikke at tilregne... (kunna) er det at lade, som om man ikke kender eller ved noget om noget slet, som er begået.)«

Det er denne gamle tolkning af ordet miskund, som kaster nyt lys over den sandhed, der er roden i den guddommelige forbarmelse. I de gamle salmer er ordet endnu brugt i den gamle form. På norsk hedder det endnu »Herre, miskunn os«, d. v. s. ikke miskund dig over os, men miskunn os, eller se til os uden at tilregne os det onde, se til os, så du kender os anderledes, end vi virkelig er, se til os, så det er, som du ikke ved, at det er så slet, det vi har begået.

Vi tænker os, at vi sidder i et dansk hjem. Datteren i hjemmet er voksen og er ude at arbejde på en anden plads. Det er gået hende sådan, at hun er kommet i en vis modsætning til hjemmet. Dels har ånden været hende lidt imod, dels har hun haft lyst til at prøve vingerne. Og livet er både interessant og farligt. Der kan ske et og andet, og en skønne dag kommer datteren hjem og er klar over, at hun har fejlet mod hjemmet. Der var noget, som tog hende, narrede hende, stjal fra hende, og nu angrer hun.

Der står hun hjemme hos far og mor. Hun er hjemme efter nogle års forløb, og hun er noget mishandlet af livet. Stille kommer hun til mor og beder bønligt om tilgivelse for det hårde sind og for, at hun gik, og for at hun satte plet på fars og mors navn. Og der står mor. Hun kan forlange en vis oprejsning. Hun kan være hård, men hun har engang båret den pige, og det kød af hendes kød. Hendes hjerte har hele tiden fulgt datteren, og billedet af datteren har levet inde i hjertet. Mor kender datterens fejl og fejltrin, men inderst inde er der et andet billede. Og hun står med hjertet fuldt af miskund, og det er ikke bare en form for sødladen barmhjertighed, men det er et hjerteforhold, som er det første, det stærkeste, det bærende, så hun ser sin pige i lys af det, hun engang var, og i lys af det, hun er for moderhjertet, og så ser hun det hele så dejligt fejl, at hun lukker sin pige ind til hjertet i miskundhed: *Hun tilregner ikke - hun lader, som om hun ikke ved om noget slemt, som er begået*«. Inde i moderhjertet er det ordnet.

Jesus har fortalt os om en ung mand, som krævede sin arv af faderen og fik den. Han rejste hjemmefra med det hele. Det troede han i hvert fald. Og ude mellem fremmede tabte han alt. Det gik lystigt til, indtil der ikke var mere tilbage. Han mente i al fald, at alt var tabt. En dag, en vanskelig dag, en bitter dag gør den unge mand op og vender ansigt, hjerte og pjalter mod hjemmet. Der kan han nok få arbejde. Og Jesus har fortalt os, at hans fader så ham langt borte, han kendte holdningen, måden, han kendte sønnen. Og faderen løb ham i møde. Han kunne vel se pjalterne, han kunne høre, at frimodigheden var gået sig en tur, og han forstod hele situationen. Det var en tabt søn, som kom hjem. Men faderen tog ham i sin favn og trykkede ham til sig. »*Han tilregnede ikke - han lod, som om han ikke vidste om noget slemt, som var begået.*«

Det var miskundhed, og det er noget mere end bare barmhjertighed. Det er en side hos Gud, det er så godt at få fat i, også nu ved nytåret.

Profeten Jeremias bruger det ord, vi har nævnet: Herrens miskundhed er ikke til ende, ikke brugt op, Klages. 3,22.

Profeten Jeremias har ellers ikke lyse udsigter og ikke store forhåbninger. Om sig selv siger han: »Herren brød min kraft. Herren gav mig dem i vold.« 1,14. Og han er dybt anfægtet. »Mig har han ledet og ført i det tykkeste mulm, ja hånden vender han mod mig dagen lang. Mit kød og min hud har han opslidt, brudt mine ben, han mured mig inde, omgav mig med galde og møje, lod mig bo i mørke som de, der for længst er døde.

Han spærred mig inde og har lagt mig i tunge lænker. Om jeg end råber og skriger, min bøn er strengt ude. Han spærred mine veje med kvader, gjorde stierne krøge. Han blev mig en lurende bjørn, en løve i baghold; han ledte mig vild, rev mig sønder og lagde mig øde; han spændte sin bue, lod mig være skive for pilen. Han sendte sit koggers sønner i nyrene på mig; hvert folk lo mig ud og smæded mig dagen lang. Med bittert mættet han mig, gav mig malurt at drikke. Mine tænder lod han bide i flint, han trådte mig i støvet, han skilte min sjæl fra freden, jeg glemte lykken og sagde: »Min livskraft, mit håb til Herren er ude.« At mindes min vånde og flakken er malurt og galde, min sjæl den mindes det grant, den grubler betynget.« Klages. 3,2-20.

Han har det virkelig hårdt. Og end mere er hans hjerte knust, fordi hans folk er brudt sammen. - -

Midt i al denne smerte, som vi i vor tid vanskeligt kan sanse eller forstå, fordi vi er kommet så mærkelig let forbi lidelsesproblemet i anfægtelsen, er det, han siger de forunderlige ord: »Det lægger jeg mig på sinde, derfor vil jeg håbe: Herrens miskundhed er ikke til ende... «

Hvordan hænger det da sammen med Guds forhold til vor synd?

Vi skal ikke snakke ud om forsoningens mange hemmeligheder, men fæste os ved visse grundsandheder. Gud har ordnet vor sag sådan, at han selv har taget sig af vor sag. Han har givet os sig selv, for at han selv skal fjerne vore overtrædelser fra os. Han sendte sin søn, sin enbårne, sig selv, til os. Det har vi mindet hinanden om. Da tidens fylde kom, udsendte Gud sin søn. Han har selv gjort sin søn til synd for os, eller i stedet for os. Det er underligt at tænke på. Jesus gjort til synd, uden at han nogen sinde selv syndede. Betragtet som synd, uden at han gjorde den mindste synd. Gud har på denne måde for sit eget åsyn og for sin egen bedømmelse lagt vore synder på ham. Gud har selv taget synden på sig. Og i Jesus bar han vore synder på sit legeme op på korstræet. Og Jesus var der som en, der havde alle mine synder tilregnet, og som den, der stod for faderen som en, der var idel synd. Jeg kan aldrig grunde ud, hvad det vil sige, at en anden bærer mine synder. Men jeg er klar over, at der er et sådant forhold.

En dag stod jeg og talte med en ortodoks jøde om forskellen mellem jøde og kristen, mellem ortodoks jøde og en kristen, for hvem Kristus er et nyt liv. Og jøden svarede i dyb overbevisning: »Vi jøder har loven, og den følger vi, den holder vi, og gennem den har vi vort forhold til Gud, vi behøver ingen stedfortræder, men se, det behøver I.« Det er sandt, at vi behøver en stedfortræder. Det er så sandt. Men det er også sandt, at alle behøver det, for vi har alle syndet, jøder og hedninger. Og Gud har sammenfattet os alle under ulydighed. Han har også samlet os alle under Gudslammet, som bærer verdens synd. Han har selv set al verdens synd under ét og på én. Og nu kan han sige med virkelighed: Jeg udsletter eders overtrædelser som en tåge og eders synder som en sky. - - Jeg har skilt eders synder fra jer så langt, som østen er fra vesten - - jeg har kastet eders synder i havets dyb - - kastet dem bag min ryg.

»Thi det var Gud, som i Kristus forligte verden med sig selv, idet han ikke tilregnede dem deres overtrædelser --« 2. Kor. 5,19.

Han tilregnede ikke dem deres overtrædelser. Det nærmer sig grundindholdet i ordet miskundhed. Faderen tilregnede ikke sønnen de mange fejlgreb. Den fortabte søn havde ikke mistet alt. Han havde Faderens forhold i behold. Han havde Faderens miskundhed.

Pontoppidan siger netop om retfærdiggørelsen, at Gud ser den retfærdiggjorte, som om han aldrig havde syndet.

Vi, som læser dette sammen, ved godt adskilligt om os og om vor synd. Vi kender selvet i os, vi kender sindet, som narrer os, vi kender Satans angreb og vore nederlag, og vi har netop ved dette kendskab til os selv en knugende fornemmelse af, at vi ikke kan være bekendt at komme igen og igen på samme vis. Men da er det, Gud møder os med miskundhed. Han må det, for han har fjernet vore synder fra os, så han kan se os anderledes, end vi ser os selv. Han kan miskunna, kende det, som om der ikke er sket noget slemt. Vi siger til hinanden: »Også vort påskelam er slagtet.« Jesus har baret vore synder bort.

Den gamle sanger beder, som mange unge og ældre har gjort det siden: »Mine ungdomssynder og overtrædelser komme du ikke i hu, men efter din miskundhed kom mig i hu... « Sl. 25,7. Der er så mange fejltrin i vore liv. Mange er uoprettelige. Der er mærker efter dem altid. Der er tabte anledninger, som er væk. Der er

brist i hjemliv og arbejde, som aldrig kan bringes i orden igen. Der kan grædes på forældres grave, men det er ikke alt, som kan ordnes igen. Da forstår vi den gamle sanger. Det er forunderligt, at det er Guds miskundhed, der gælder. Han har sat en stedfortræder ved sin højre hånd. Han træder altid frem til bedste for os. Han bærer os frem med sit liv for os, med sit offer for os, med sin forbøn for os. Sig det med de ord, du bedst kan, men sagen er, at han er der. Gud ser dig og mig gennem ham, og derfor kender han os så mærkeligt forkert. Han ser os i miskundhed. Det er: *Han tilregner ikke - han lader, som han ikke kender det eller ved om noget slet, der er begået - - -*

Men er det da ikke forunderligt.

Det er nytårets fineste hilsen.

For når jeg har fået min hvile i denne Guds forunderlige miskundhed, så kommer jeg ham så nær, at jeg ikke vil gøre ham noget imod. Jeg er med ved højtidsbordet og vil ikke mere kræve min arv for at fortære den mellem skøger. Nu vil jeg leve ham nær og blive hos ham.

Det er en kostelig ting at Gud bærer over med synd hos sin ejendoms rest, men det er meget rigere, at han er fuld af miskundhed, og at den varer til evig tid, aldrig får ende, aldrig misbruges og aldrig slår fejl, altid rejser op og ikke rökkes.

Frits Larsen.

Alle "Juleneget"s læsere ønskes et af Herren velsignet nyt år. – Guds miskundhed er ikke brugt op.